

ביאור בדרך אפשר

40	וכן בתורה יש גם פנימיות התורה (החלק הנסתר) וחיצוניות התורה	1	נאמר בנבואת ישעיהו שהיא הפטרה של שבת ראש-חודש:
41	(החלק הגלוי), פדכתיב במגילה עפה דזכריה והיא פתובה	2	והנה מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר
42	פנים ואחור ⁷ , נאמר בנבואת זכריה: "ואשוב ואשא עיני ואראה והנה	3	להשתחות לפני אמר הו'י ¹ , לפי פשוטו הכתוב אומר שלעתיד לבוא
43	מגלה עפה", ובנבואת יחזקאל נאמר: "ואראה והנה יד שלוחה אלי, והנה בו	4	כולם יעלו לרגל לבית המקדש להשתחוות לפני הקדוש ברוך הוא בכל
44	מגילת ספר, ויפרש אותה לפני, והיא	5	ראש-חודש ובכל שבת ואיתא מובא
45	כתובה פנים ואחור", והדבר רומז גם	6	במדרש ² היאך כיצד באים
46	לעניין "פנים" ו"אחור" בתורה	7	בראש-חודש ובשבת לבית
47	הכתובה כמגילת ספר, וכן בעבודת	8	המקדש בתדירות כה גבוהה מסוף
48	נשמות ישראל העבודה הרוחנית	9	העולם, אלא העבים העננים
49	שבני ישראל עובדים את ה' יש	10	באים וטוענים אותם את
50	עבודה שהיא בבחינת אחרי	11	העולם לרגל על גבי העננים
51	הו'י אלקיכם תלכו ⁸ , עבודה	12	ומביאים אותם ממקום בסוף
52	בבחינת "אחור" ויש עבודה	13	העולם לירושלים כו', והוא
53	שהיא בבחינת פנים, פנימיות,	14	שהנביא ישעיהו מקלסן, משבח
54	ועד לבחינת פנים בפנים ⁹	15	אותם (במקום אחר), מי ³ אלה
55	הפנימיות שבפנימיות כמו שכתוב	16	קעב תעופינה וכיונים אל
56	בתורה על מתן-תורה "פנים בפנים דבר	17	ארוכותיהם.
57	ה' עמכם בהר מתוך האש" וכללות	18	וצריך להבין, מהו הענין
58	החילוק ביניהם, ההבדל בין	19	הפנימי, על-פי חסידות שלעתידי-
59	"פנים" ו"אחור" באופן כללי הוא	20	לבא יבאו כולם, "כל בשר"
60	שאחור הוא רק החיצוניות	21	להשתחות בכל ראש-חודש
61	והגילוי של הדבר ולא הדבר	22	ושבת, ולא כמו שהיו עולים
62	עצמו, ופנים הוא מהות הדבר	23	לרגל בזמן שבת המקדש היה קיים
63	העצמיות הפנימית והאמיתית שלו,	24	שלו פעמים בשנה, כמו
64	שראית מהות הדבר היא	25	שכתוב ⁴ על מצוות העלייה לרגל
65	בבחינת הפנים דוקא כאשר	26	בתורה שלו פעמים בשנה
66	הפנימיות העצמית שלו באה לידי	27	יראה כל זכורך גו', לראות
67	גילוי, ועל-ידי זה הוא בבחינת	28	ולהשתחות לפני ⁵ ?
68	קירוב ¹⁰ ואילו כאשר רק החיצוניות	29	(ב) והנה במה שכתוב יבוא כל
69	נראית בגלוי, הרי זה רחוק.	30	בשר להשתחות לפני, ידוע
70	ג) אמנם בזמן הזה, כאשר	31	הדיוק של לפני הוא מלשון
71	באופן כללי יש העלם והסתרה על	32	פנים ⁶ , שהוא ענין הפנימיות,
72	האלוקות נעשה ענין הקירוב	33	פידוע שבכמה ענינים יש ב'
73	של האדם לאלוקות על-ידי	34	המדרגות דפנים ואחור,
74	התורה, שהלומד תורה מתקרב	35	במשמעות של פנימיות ("פנים")
		36	וחיצוניות ("אחור") כמו בחינת
		37	סתים נעלם, היא הפנימיות וגליא
		38	גלוי היא החיצוניות דקודשא-
		39	ברוך-הוא של הקדוש-ברוך-הוא,
		2	ג) אמנם בזמן הזה, נעשה ענין הקירוב על-ידי התורה, כמו שכתוב ¹¹ קרוב

בס"ד. שבת פרשת חוקת, א'
דראש-חודש תמוז, ה'תשכ"ז
(הנחה בלתי מוגה)

והנה מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר הו'י¹, ואיתא במדרש² היאך באים בראש-חודש ובשבת מסוף העולם, אלא העבים באים וטוענים אותם ומביאים אותם לירושלים כו', והוא שהנביא מקלסן, מי³ אלה קעב תעופינה. וצריך להבין, מהו הענין שלעתידי-לבא ולהשתחות בכל ראש-חודש ושבת, ולא כמו שהיו עולים לרגל שלו פעמים בשנה, כמו שכתוב⁴ שלו פעמים בשנה יראה כל זכורך גו', לראות ולהשתחות לפני⁵.

(ב) והנה במה שכתוב להשתחות לפני, ידוע הדיוק של לפני הוא מלשון פנים⁶, שהוא ענין הפנימיות, פידוע שבכמה ענינים יש ב' המדרגות דפנים ואחור, כמו בחינת סתים וגליא דקודשא-ברוך-הוא, וכן בתורה, פדכתיב במגילה עפה דזכריה והיא פתובה פנים ואחור⁷, וכן בעבודת נשמות ישראל יש עבודה שהיא בבחינת אחרי הו'י אלקיכם תלכו⁸, ויש עבודה שהיא בבחינת פנים, ועד לבחינת פנים בפנים⁹. וכללות החילוק ביניהם, שאחור הוא רק החיצוניות והגילוי של הדבר, ופנים הוא מהות הדבר, שראית מהות הדבר היא בבחינת הפנים דוקא, ועל-ידי זה הוא בבחינת קירוב¹⁰.

(1) ישע'י סו, כג. - סיום וחותם הפטרת שבת ראש חודש. (2) פסיקתא רבתי פ"א (פיסקא דשבת ור"ח) ג. ילקוט שמעוני ישע'י רמז תקג. (3) ישע'י ס, ח. (4) משפטים כג, יז. (5) נוסח תפלת מוסף דיו"ט. (6) ראה לקו"ת ברכה צז, ד. אוה"ת בראשית כח, א. (7) ע"פ זכרי' ה, ב. יחזקאל ב, י. וראה תניא קו"א קסא, א. סהמ"צ להצ"צ מא, ב. (8) פ' ראה יג, ה. (9) לשון הכתוב - ואתחנן ה, ד. וראה סהמ"צ להצ"צ מב, ב. (10) ראה גם לקו"ת אחרי כו, ד. (11) תהלים קמה, יח.

ש"פ חקת, אדר"ח תמוז, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 למהות הפנימית של האלוקות, ולא רק לביטוי חיצוני בלבד כמו
 2 שְׁפָתוֹב¹¹ קְרוֹב הַיְיָ לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ
 3 בְּאֵמֶת, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל¹² אֵין אֵמֶת אֵלָא תוֹרָה הוּי
 4 שהתורה היא האמצעי להיות קרוב אל ה' וכאמור קרוב אמיתי הוא מצד
 5 הפנימיות, כפי שיתבאר להלן.

ביאור בדרך אפשר
 בשלושת העולמות שלמטה מאצילות, בריאה-יצירה-עשיה, בהם יש מציאות
 של נבראים (רוחניים) והאלוקות אינה בגלוי כמו באצילות, האור האלוקי
 עובר צמצום והעלם נוסף על ידי ה"פרסא" שבין אצילות לבריאה-יצירה-
 ועשיה שהיא כמו וילון ומסך המעלים ומסתיר על האור (כתרגום אונקלוס
 על הפסוק "והבדילה הפרוכת לכם",
 פרוכת - "פרסא") שְׁפָל זֶה כל
 הדרגות הללו וההבדלים שבין דרגה
 לדרגה לגבי מידת ואופן ההארה של
 אור-אין-סוף באותה דרגה הוּא
 בְּסֵדֶר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת, הסדר הרגיל
 של ירידת האור האלוקי מדרגה לדרגה
 כך שכל דרגה משתלשלת מוז שמעליה
 ומשפיע לזו שמתחתיה (וכולן קשורות
 זו בזו כטבעות של שלשלת ארוכה),
 וב'סדר השתלשלות' האור האלוקי
 האין סופי מתמעט מדרגה לדרגה,
 ובדרגות התחתונות מאיר בריחוק יותר
 אָבֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
 התוֹרָה נֶעֱשִׂים בְּכַחֲנֵת קְרוֹב
 לאלקות. שְׁזָהוּ הקירוב בין נשמות
 ישראל והקדוש-ברוך-הוא הנעשה על
 ידי התורה הוא עֲנִיָּן נֶעְלָה יוֹתֵר
 קירוב בדרגה גבוהה יותר לֹא רַק
 מֵאֲשֶׁר הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר נֶעְלִית
 שְׁבַעֲלוֹמוֹת בְּרִיאָה-יִצִּירָה-עֲשִׂיָה, שְׁזָהוּ עוֹלָם
 עֲשִׂיָה, שהיא אכן מדרגה נעלית
 ביחס לדרגות שלמטה ממנה, כפי
 שממשך ומפרט שְׁזָהוּ עוֹלָם
 הַבְּרִיאָה העולם הכי נעלה מבין
 שלושת העולמות בריאה-יצירה-עשיה [מקום מְשַׁבֵּן המלאכים הנקראים
 חיות הַקוֹדֶשׁ, שְׁרוּבוֹ טוֹב וּמִיעוּטוֹ רַע¹⁶, והוא רַק אֶפְשָׁרִי
 הַמְצִיאוֹת, אָבֵל עֲדִין אֵין שָׁם עֲנִיָּן הַמְצִיאוֹת וְהִישׁוּת¹⁷
 התהוות הנבראים להיות "יש" ומציאות ממשית היא בכמה שלבים והתחלת
 עניין המציאות בעולם הבריאה היא באופן כזה שתחילה יש רק יכולת
 ואפשרות למציאות של נבראים עם תחושת מציאות עצמאית, נפרדת
 מאלוקות, ועדיין אין מציאות ו"ישות" ממשית], שְׁשָׁם בעולם הבריאה
 נִמְשָׁף הָאוֹר דְּאֲצִילוֹת עַל-יְדֵי מְסָף וּפְרָסָא (פִּיְדוּעַ ב')
 הַלְשׁוֹנוֹת שְׁבֻזָּה¹⁸ כמבואר בחסידות שבעניין ה"פרסא", תרגום של
 "פרוכת", יש דרגות ואופנים שונים על-דרך שבמשכן היו כמה פרוכות -
 פרוכת שהבדילה בין קודש לחול, פרוכת שהבדילה בין קודש לקודש וכר),
 פרוכת שהבדילה בין קודש לחול, פרוכת שהבדילה בין קודש לקודש וכר),

1 הַיְיָ לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת,
 2 וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל¹² אֵין אֵמֶת אֵלָא תוֹרָה.
 3 וְהַעֲנִין בְּזֶה, כְּפִי שְׁמִבְאָר אֲדַמּוֹר מִהַר"ש
 4 בְּדַבּוּר-הַמִּתְחִיל קְרוֹב הַיְיָ, שְׁנֶאֱמַר בְּשֵׁבֶת
 5 פְּרִשְׁת חוֹקֵת תִּרְכִיז¹³ (לְפָנַי מֵאֵה שְׁנָה), דְּצָרִיף
 6 לְהַבִּין אֵיךְ הוּא קְרוֹב עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה. וּמִקְדִּים
 7 לְבָאָר מֵה שְׁפָתוֹב בְּעֵץ חַיִּים¹⁴ שְׁאוֹר אֵין-סוֹף
 8 מְאִיר בְּכֶתֶר וּבְחֻמְקָה בְּקְרוֹב מְקוֹם, וּבְכִינָה
 9 בְּרִיחוּק מְקוֹם, וּבְזַעֲרֵ-אֲנָפִין עַל-יְדֵי חֲלוֹן,
 10 וּבְמַלְכוּת עַל-יְדֵי נֶקֶב, וּמֵאֲצִילוֹת
 11 לְבְרִיאָה-יִצִּירָה-עֲשִׂיָה עַל-יְדֵי פְרָסָא¹⁵, שְׁפָל זֶה
 12 הוּא בְּסֵדֶר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת, אָבֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 13 עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה נֶעֱשִׂים בְּכַחֲנֵת קְרוֹב, שְׁזָהוּ עֲנִיָּן
 14 נֶעְלָה יוֹתֵר לֹא רַק מֵאֲשֶׁר הַמְדַרְגָּה הַיּוֹתֵר נֶעְלִית
 15 שְׁבַעֲלוֹמוֹת בְּרִיאָה-יִצִּירָה-עֲשִׂיָה, שְׁזָהוּ עוֹלָם
 16 הַבְּרִיאָה [מְקוֹם מְשַׁבֵּן חַיִּוֹת הַקוֹדֶשׁ, שְׁרוּבוֹ טוֹב
 17 וּמִיעוּטוֹ רַע¹⁶, והוא רַק אֶפְשָׁרִי הַמְצִיאוֹת, אָבֵל
 18 עֲדִין אֵין שָׁם עֲנִיָּן הַמְצִיאוֹת וְהִישׁוּת¹⁷], שְׁשָׁם
 19 נִמְשָׁף הָאוֹר דְּאֲצִילוֹת עַל-יְדֵי מְסָף וּפְרָסָא
 20 (פִּיְדוּעַ ב' הַלְשׁוֹנוֹת שְׁבֻזָּה¹⁸), אֵלָא גַם לְמַעְלָה

30 במקום קרוב למקור האור, וּבְכִינָה בספירת הבינה בריחוק מְקוֹם באור
 31 במידה פחותה יותר כמו שהאור מאיר רחוק ממקור האור, וּבְזַעֲרֵ-אֲנָפִין
 32 המידות העליונות (הנקראות "פנים זעירות", כי האור המאיר בהן הוא מועט
 33 לעומת האור המאיר במוחין, ובכחית "אריך אנפין", פנים ארוכות, שלמעלה
 34 מהספירות) עַל-יְדֵי חֲלוֹן שהאור המאיר דרך חלון הוא מועט ומצומצם
 35 יותר אפילו מהאור המאיר מרחוק, וּבְמַלְכוּת אור-אין-סוף מאיר בספירת
 36 המלכות, האחרונה והתחתונה ביותר מעשר הספירות, עַל-יְדֵי נֶקֶב,
 37 שדרכו עובר רק מעט מאד אור, פחות מאשר אור העובר דרך חלון
 38 וּמֵאֲצִילוֹת לְבְרִיאָה-יִצִּירָה-עֲשִׂיָה עַל-יְדֵי פְרָסָא¹⁵, כאשר אור
 39 האין-סוף עובר מספירת המלכות של עולם האצילות, העולם העליון מבין
 40 ארבעת העולמות הרוחניים, שבו האלקות היא, באופן כללי, בגלוי, להאיר

12) ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח. פתיחתא דאיכ"ר ב. תקו"ז תכ"א (ג, א). וראה ברכות ה, ריש ע"ב. 13) סה"מ תרכ"ז ע' שמו ואילך. 14) בסה"מ תרכ"ז שם מציין לעץ-חיים שמ"א פ"א. והוא בדפוס שקלאוו, תק"ס. בדפוסים שלפנינו - שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"ג. וראה אוה"ת ענינים, וסידור שבעה ערה הבאה. 15) ראה מאמרי אדה"ז ענינים ע' לג ואילך. אמרי בינה שער הק"ש פ"ג ואילך. אוה"ת ענינים ע' קעט ואילך. סידור ע' שזו ואילך. 16) ראה עץ חיים שער מג (שער ציור עולמות) בהקדמה להדרוש. 17) ראה סה"מ תרצ"א ע' רפה ואילך. וש"נ. 18) ראה גם תו"א לך לך יב, ג ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אֱלֹא הקירוב של בני ישראל לאלוקות שנפעל על-ידי התורה הוא גם
 2 לְמַעַלְה מִבְּחִינַת מַלְכוּת דְּאֶצְיָלוֹת, שְׁשֵׁם מְאִיר אֹר אֹר אֵין-
 3 סוֹף עַל-יְדֵי נֶקֶב, שְׁהוּא אִמְנֵם צִמְצוּם אִבֵּל בְּעוֹלָם הָאֶצְיָלוֹת עִצְמוֹ
 4 שְׁלִמְעֵלָה מְעוֹלָם הַבְּרִיאָה וְלְמַעַלְהָ גַם מִבְּחִינַת זְעִיר-אֲנָפִין,
 5 שְׁשֵׁם מְאִיר אֹר אֵין-סוֹף
 6 עַל-יְדֵי חִלּוֹן, שְׁכֹאמוֹר הָאוֹר
 7 הַמְאִיר עַל יְדֵי חִלּוֹן הוּא גְדוֹל יוֹתֵר
 8 מִזֶּה שְׁמֵאִיר עַל יְדֵי נֶקֶב וְלְמַעַלְהָ
 9 גַם מִבְּחִינַת בִּינָה, שְׁאָף
 10 שְׁגִדְלָה מְעַלְתָּהּ שֶׁל סְפִירַת הַבִּינָה
 11 לְגַבֵּי זְעִיר-אֲנָפִין, בְּחִינַת הַמִּידוּת
 12 (וְהָאוֹר הַמְאִיר בְּמוֹחִין הוּא אֹר רַב
 13 לְעוֹמַת הָאוֹר הַמְאִיר בְּמִידוּת שְׁהוּא
 14 מוֹעֵט, "זְעִיר") עַד כְּדֵי כֶּף שֵׁישׁ
 15 פְּרָסָא פְרוּכַת, מִסַּךְ הַמְבַדֵּיל
 16 בִּינֵיהֶם, בֵּין בְּחִינַת בִּינָה – הַמוֹחִין,
 17 לְבַחֲבִינַת זְעִיר-אֲנָפִין – הַמִּידוּת שְׁאֵהוּ
 18 מֵה שְׁכֹתוֹב¹⁹ בְּמִרְכַּבָּה הַעֲלִינָה
 19 שְׂרָאָה יַחְזָקָא וְעַל רֵאשֵׁי הַחַיּוֹת
 20 רִקִּיעַ כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא גו',
 21 שְׁהַחַיּוֹת שֶׁבְּמִרְכַּבָּה הַעֲלִינָה הֵן
 22 בְּחִינַת הַמְדוּת הָעֲלִינּוֹת
 23 (זְעִיר-אֲנָפִין), וְהִרְקִיעַ הַמְבַדֵּיל
 24 וּמִפְסִיק שְׁעַל רֵאשֵׁי הַחַיּוֹת הוּא
 25 עֲנִין הַפְּרָסָא הַמְסַךְ הַמְבַדֵּיל
 26 שְׁבִין סְפִירַת הַבִּינָה לְזְעִיר-
 27 אֲנָפִין²⁰, מִכָּל-מְקוֹם עִם כֹּל
 28 מַעֲלָתָה הַגְּדוּלָה שֶׁל סְפִירַת הַבִּינָה
 29 מְאִיר בָּהּ אֹר אֵין-סוֹף
 30 בְּרִיחוֹק מְקוֹם וְלֹא בְּקִירוֹב.
 31 וְאֵילוֹ עַל-יְדֵי עֲנִין הַתּוֹרָה
 32 נַעֲשִׂים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 33 בְּבַחֲבִינַת קִרְוֵב לְאֵלוֹת.
 34 וְיִתְרָה מִזֶּה, שְׁהַקְּרִיב
 35 דְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁעַל-יְדֵי
 36 הַתּוֹרָה הוּא בְּאוֹפֵן נַעֲלָה
 37 יוֹתֵר לֹא רַק בִּיחַס לְהֵאֲרַת אֹר אֵין
 38 סוֹף בְּדַרְגוֹת שְׁבָהן הוּא מְאִיר בְּאוֹפֵן
 39 שֶׁל רִיחוֹק אֵלָּא אֲפִילוֹ מִכְּתֵר
 40 וְהַקְּמָה, שְׁבִהֶם מְאִיר אֹר אֵין-סוֹף בְּקִרְוֵב מְקוֹם (בְּמוֹכֵן עֵילַת הָעֵילוֹת, סִיכַת הַסִּיכוֹת, הֵינּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבְדּוֹ וּבְעִצְמוֹ

41 הַרוֹחַנִי, כְּפִי שִׁיתְבָּאֵר לְהַלּוֹן).
 42 וְהֵעֲנִין בְּזֵה, דְּהִנְהָ מִה שְׁאוֹר אֵין-סוֹף מְאִיר בְּכֵתֵר וּבְחֻכְמָה
 43 בְּקִרְוֵב מְקוֹם, אֵין זֶה מְצַד הַכְּתֵר וְהַחֻכְמָה עִצְמָם, שְׁמַצַּד
 44 מַעֲלָתָם הֵם כְּלִים רְאוּיִים לְהַתְגַּלּוֹת אֹר אֵין סוֹף בְּתוֹכָם בְּדֶרֶךְ שֶׁל קִירוֹב
 45 שְׁהֵרִי עִצְמוֹת אֹר אֵין-סוֹף
 46 שְׁהוּא בְּלִי גְבוּל אִמִּיתִי הוּא
 47 לְמַעַלְה מִבְּחִינַת עֶשֶׂר סְפִירוֹת
 48 עִם הַגְּדוּרוֹת מְסוּיִמוֹת (שְׂרָאשִׁיתָן
 49 שֶׁל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת הֵיא הַחֻכְמָה,
 50 שְׁנַרְמְזַת בְּאוֹת יו"ד דֵּשֵׁם
 51 הַיְו"י²¹, שְׁצוֹרְתָהּ הֵיא כְּנִקּוּדָה וְכֵן
 52 בְּחִינַת הַחֻכְמָה הֵיא הַנִּקּוּדָה הַרְאֵשׁוֹנִית
 53 שֶׁל הַהַתְגַּלּוֹת וּבְזֵה נִכְלָל גַם
 54 הַכְּתֵר שְׁנַרְמְזוֹ בְּקוּצוֹ שֶׁל
 55 יו"ד²², וְאֵילוֹ עִצְמוֹת אֵין-סוֹף עִצְמוֹ
 56 נַעֲלָה גַם מִבְּחִינַת הַכְּתֵר,
 57 וְכַמְאֲמַר²³ כְּפִי שְׁנֹאמַר ב'פֶּתַח
 58 אֱלֹהִי' לְאוֹ מִכָּל אֵינּוֹן מְדוּת
 59 אֵיהוּ כָּלֵל, הוּא עִצְמוֹ אֵינּוֹ מוֹגֵדֵר
 60 בְּאַחַת הַמִּידוּת הַלְלוּ כֹּלֵל וְהֵינּוּ,
 61 שְׁאוֹר אֵין-סוֹף מְצַד עִצְמוֹ
 62 הוּא מוֹבְדֵל וּמוֹפְשֵׁט מִהֶם, וְעַד
 63 כְּדֵי כֶּף, שְׁעַל בְּחִינַת הַחֻכְמָה
 64 נֹאמַר²⁴ וְהַחֻכְמָה מְאִין
 65 תְּמַצָּא, כְּלוֹמֵר, הֵיחַס בֵּין הַחֻכְמָה
 66 לְמִקּוּר הָאֵלוֹקִי שְׁמַמְנוּ הֵיא בָּאָה
 67 וּנְמַשְׁכַּת הוּא כְּמוֹ יַחַס שֶׁל "יש" לְגַבֵּי
 68 "אֵין", כִּי בְּמִקּוּר הַחֻכְמָה אֵין שׁוֹם
 69 מִצִּיאוֹת מוֹגֵדֵר שֶׁל חֻכְמָה וְאֲפִילוֹ
 70 עַל בְּחִינַת הַכְּתֵר שְׁלִמְעֵלָה
 71 מִהַחֻכְמָה וְאֵין בָּהּ אַת הַגְּדוּרוֹת שֶׁל
 72 עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת נֹאמַר²⁵ יִשְׁתַּחֲוֶה
 73 חֲשׁוֹן סְתֵרוֹ, כְּלוֹמֵר שְׁאוֹר הָאֵין-
 74 סוֹף עִצְמוֹ לֹא נִמְצָא בּוֹ בְּגִלּוֹי אֵלָּא
 75 בְּחִסְתּוֹ, בְּבַחֲבִינַת חוֹשֶׁךְ וְכַמְאֲמַר²⁶
 76 הוֹוֵהר כְּתֵר עֲלִיּוֹן אֶף-עַל-גַּב
 77 דְּאֵיהוּ שְׁהוּא אֹר צַח אֹר
 78 מְצוּחָצָח, הֵינּוּ אֹר בְּהִיר וּמוֹזוּכֵן
 79 מֵאֵר, אוֹכְסִים שְׁחוֹר, כְּהָה הוּא קָדָם
 80 הֵינּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבְדּוֹ וּבְעִצְמוֹ

(19) יחזקאל א, כב (ושם: "ודמות על ראשי החי' גו'"). (20) ראה לקו"ת תזריע כב, ד. סידור (עם דא"ח) סד, א. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"ב ע' תרמד ואילך. (21) עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א.ב. שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ב. (22) ראה עץ חיים שער ג (שער סדר אצילות למהרח"ו) רפ"א. (23) תקו"ז בהקדמה (ז, ב). (24) איוב כח, יב. (25) תהלים יח, יב. תו"א מקץ לט, א. (26) תקו"ז תיקון ע קרוב לסופו (קלה, ריש ע"ב).

ש"פ חקת, אדר"ח תמוז, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 וְאִילוּ עֲצֻמוֹת אֹר אֵין-סוֹף לִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בֵּיהּ²⁷, אֵין
 2 מַחְשְׁבָה שְׂמוּסַגְלַת לַתְּפִיסָא וְלַהֲשִׁיג אֹתוּ אֶפִּילוּ מַחְשְׁבָה הַקְּדוּמָה
 3 ד'אָדָם-קְדָמוֹן'²⁸, שְׁהִיא הַמְּדַרְגָה הַיּוֹתֵר נְעֻלִית בְּסַפִּירַת
 4 הַכְּתָר עַל מַהוּתָהּ שֶׁל בַּחֲיַת 'אָדָם קְדָמוֹן' מְבוּאָר בַּקְּבֵלָה וְחִסְדוֹת שְׁהִיא
 5 עֵינִין מַחְשְׁבָה הַקְּדוּמָה שֶׁל אָדָם
 6 הַעֲלוּיִן – מַחְשְׁבָה אַחַת, כְּבִיכּוּל, שְׁבָה
 7 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כּוֹלֵל אֶת כָּל
 8 הַשְּׁתַּלְשּׁוּתוֹת כָּל הַעוֹלָמוֹת בְּכָל הַזְּמַנִּים
 9 (כְּמִשְׁל אָדָם הַרוֹצֵה לְבִנוֹת בְּנִין,
 10 וְתַחֲלִילָה הַבְּנִיין כְּלוֹ עוֹלָה בְּדַעְתּוֹ כְּדַבֵּר
 11 אַחַד כְּלָלִי וְכָל הַפְּרִטִים כְּלוּלִים יַחַד
 12 בְּאוֹתָהּ מַחְשְׁבָה אַחַת וְכָל הַפְּרִטִים
 13 שְׁבַהמִשְׁךְ יִבּוּאוּ לִידֵי גִילּוֹ וּבִישׁוּי כָּל
 14 אַחַד בְּפִנֵי עֲצֻמוֹ כְּלוּלִים בְּהַ יַחַד) וְעַל
 15 כֵּךְ מְבוּאָר כַּאֲן אֶפִּילוּ בַּחֲיַת נְעֻלִית
 16 זֶה לָא "תּוֹפְסַת" וּמִשְׁגִּיחָה אֶת עֲצֻמוֹת
 17 הַאֵין-סוֹף. וְנִמְצָא, שְׁגַם הַכְּתָר
 18 וְהַחֲכָמָה הֵם בְּבַחֲיַת רִיחּוּק
 19 שְׁהִרִי גַם בַּחֲיַת הַחֲכָמָה וְגַם בַּחֲיַת
 20 הַכְּתָר וְכָללִים בַּהֲגֵרָה שֶׁל "לִית
 21 מַחְשְׁבָא תְּפִיסָא בֵּיהּ" וְאֵם אֵין שׁוּם
 22 תְּפִיסָה וְשׁוּם הַשְּׂגָה בַּאֵין-סוֹף עֲצֻמוֹ,
 23 הִרִי הוּא בְּרִיחּוּק גַם מִדְּרֻגּוֹת נְעֻלוֹת
 24 אֵלוֹ. וְיִמָּה שְׁאוּר אֵין-סוֹף
 25 מְאִיר בְּהֵם בְּקָרוּב מְקוּם,
 26 כְּמוֹבָא לְעִיל שְׂרַק בְּבַחֲיַת בֵּינָה וְלַמְטָה
 27 מוֹזָה הָאֵרַת הַאֵין-סוֹף הִיא בְּרִיחּוּק,
 28 הִרִי זֶה רַק לְפִי שְׁעֻלָה בְּרֻצוֹנוֹ
 29 יִתְבָּרַךְ שְׁתַּהֲיָה הַמְּצִיאוֹת שֶׁל
 30 כְּתָר וְחֲכָמָה, וְשִׁיתְלַבֵּשׁ וְיִאִיר
 31 בְּהֵם בְּקָרוּב מְקוּם אֲבָל לָא מִצַּד
 32 הַמַּהוּת שֶׁל הַכְּתָר וְהַחֲכָמָה מִצַּד עֲצֻמוֹ.
 33 וְעַל-דִּרְךָ-מִשְׁל בְּנִפְשׁ הָאָדָם,
 34 שְׁעֵצֵם הַנֶּפֶשׁ שְׁאֵין בּוֹ כָּל 'צִיּוּר'
 35 וְהַגְּדֵרָה שֶׁל כּוּחַ מְסוּיִים כּוֹזָה אוֹ אַחַר,
 36 מוּבְדָל וּמוֹפֶשֶׁט לָא רַק מַחְכְּמָה
 37 שְׁהִיא אַחַד הַכּוּחוֹת הַמוּגַדְרִים וְהַפְּנִימִיִים שֶׁל הַנֶּפֶשׁ (מְקַבֵּיל לְסַפִּירַת הַחֲכָמָה
 38 הַעֲלוּיָנוֹה שְׁהִיא אַחַת מֵעֶשֶׂר הַסַּפִּירוֹת הַמוּגַדְרוֹת בְּצִיּוּר' מְסוּיִים) אֶלָּא גַם
 39 מְרֻצוֹן שְׁהוּא כּוּחַ כְּלָלִי וְ'מִקְוִי' שְׁלֵא מְלוּבֵשׁ בְּאַבְרֵי הַגּוֹף בְּפִנִּימִיּוֹת (מְקַבֵּיל
 40 לְרֻצוֹן הַעֲלוּיִן שְׁהוּא בְּבַחֲיַת הַכְּתָר שֶׁלְּמַעְלָה מֵעֶשֶׂר הַסַּפִּירוֹת), וְ'אָף-עַל-
 41 פִּי-כֵן, לְמַרּוֹת שְׁעֵצֵם הַנֶּפֶשׁ אֲכַן מוּבְדָל וּמוֹפֶשֶׁט מֵעֵינֵי הַרֻצוֹן, לְמַעֲשֵׂה
 42 מַתְּלַבְּשֵׁת הַנֶּפֶשׁ בְּבַחֲיַת הַרֻצוֹן וּמַתְּגַלִּית בְּאַמְצַעוֹתוֹ, וְעַד

ביאור בדרך אפשר

43 שְׁהַנֶּפֶשׁ נִקְרָאת עַל שֵׁם הַרֻצוֹן, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב²⁹ אֵין נִפְשֵׁי
 44 גו', וּפִירוּשׁוֹ אֵין רֻצוֹנִי, וְכִיּוֹצֵא בְּזָה, וְהַתְּלַבְּשׁוֹת זֶה אֵינָה אֶלָּא
 45 מִצַּד רֻצוֹן הַנֶּפֶשׁ עֲצֻמָה וְלֹא בְּגַלְל מַעֲלָתוֹ שֶׁל כּוּחַ הַרֻצוֹן מִצַּד עֲצֻמוֹ
 46 אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁכֵּךְ רוֹצֵה הַנֶּפֶשׁ.
 47 וְנִשְׁאַלַת הַשְּׂאֵלָה: אֵם הָאֵרַת אֹר הַאֵין-
 48 סוֹף בְּכַתֵּר וְחֲכָמָה הִיא "בְּקִירוֹב מְקוּם"
 49 כִּי כֵךְ עֵלָה בְּרֻצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 50 הוּא, וְלֹא מִפְּנֵי מַעֲלָה וְתַכְּוָנָה שֶׁל
 51 הַכְּתָר וְהַחֲכָמָה עֲצֻמָם, מִדּוּעַ אֲכַן אֵין
 52 הַאֵין-סוֹף מְאִיר "בְּקִירוֹב מְקוּם" גַם
 53 בְּדְרֻגּוֹת אַחֲרוֹת?
 54 עַל כֵּךְ מִמְשִׁיךְ וּמְבַאָר:
 55 וּמְכַל-מְקוּם הַהַתְּלַבְּשׁוֹת
 56 בְּקָרוּב מְקוּם יְכוּלָה לְהִיּוֹת רַק
 57 בְּכְתָר וּבְחֲכָמָה, וְאִילוּ מְבִינָה
 58 וְאֵילֵךְ הַהָאֵרָה הִיא בְּרִיחּוּק מִצַּד עֵינֵין
 59 הַפִּיטוּל לְאַלּוּקוֹת שְׁיִישׁ בְּבַחֲיַת
 60 הַכְּתָר, וְכֵן בְּבַחֲיַת הַחֲכָמָה,
 61 שְׁגַם בְּהַ יֵשׁ בִּיטוּל בְּמְבוּאָר בְּתַנְיָא
 62 פְּרָק ל"ה בַּהֲגָה"ה, שְׁהַטַּעַם
 63 שְׁאוּר אֵין-סוֹף אֵינוֹ מַתְיַחַד
 64 מְאִיר בְּאוֹפֵן שְׂמַתְאֲחַד עִם הַבַּחֲיָנָה
 65 שְׁבָה הוּא מְאִיר אֶפִּילוּ בְּעוֹלָם
 66 הָאֶצִּילוֹת שְׁהוּא עוֹלָם נְעֻלָה וְאֵין בּוֹ
 67 נְבִרָאִים שְׁהֵם מְצִיאוֹת "יֵשׁ" הַמַּעֲלִימָה
 68 עַל הָאוּר הָאֵלוּקִי אֶלָּא עַל-יְדֵי
 69 הַתְּלַבְּשׁוֹתוֹ תַּחֲלִילָה בְּסַפִּירַת
 70 הַחֲכָמָה, הוּא מְשׁוּם שְׁאֵין-
 71 סוֹף בְּרוּךְ-הוּא הוּא אֲחַד
 72 הָאֲמָת הַמְּצִיאוֹת הָאֵמִיתִית הַיְחִידָה
 73 שְׁהוּא לְבַדּוֹ הוּא רַק הוּא לְבַדּוֹ
 74 קִיִּים כְּמְצִיאוֹת אֵמִיתִית וְאֵין זוּלָתוֹ,
 75 וּמְלַבְּדוֹ אֵין מְצִיאוֹת אֵמִיתִית וְזוֹ הִיא
 76 מְדַרְגַת הַחֲכָמָה, כִּי בְּבַחֲיַת
 77 הַחֲכָמָה יֵשׁ אֶת הַהֲכָרָה וְהַהֲרַגְשָׁה הַזֶּה
 78 שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ נִמְצָא וּמְלַבְּדוֹ
 79 אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת אֵמִיתִית.
 80 אֲמַנְם בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל פְּתִיב קְרוּב הַיְוִי לְכָל קוֹרְאֵי גו',
 81 שְׁמִצַּד עֲצֻמָם בְּעֵצֵם מַהוּתָם הֵם בְּבַחֲיַת קְרוּב בְּעֵצֵם, לָא כְּמוֹ
 82 הַכְּתָר וְהַחֲכָמָה שְׁאוּר אֵין סוֹף מְאִיר בְּהֵם בְּקִירוֹב כִּי כֵךְ עֵלָה בְּרֻצוֹנוֹ וְלֹא מִצַּד
 83 הַמַּהוּת שֶׁלָּהֶם עֲצֻמָם וְהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל לּוֹמְדִים אֶת הַתּוֹרָה
 84 שְׁעַל-זֶה נִאָמַר לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֲמָת, אוֹ עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה

(27 תקו"ז בהקדמה (יז, א). 28) ראה תו"ח תולדות קמב, ב. 29) ירמ"י טו, א. וראה תו"א מקץ לו, ב. לקו"ת שלח מו, ד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 התפלה שעל־זה נאמר קרוב הו' לכל קוראיו סתם,
 2 כמבואר בפסודור³⁰ שיש הבדל בין "לכל אשר יקראוהו באמת"
 3 ל"קוראיו" ורווקא בלימוד התורה יש ענין הקריאה באמת כי בתורה יש את
 4 עצמותו של הקדוש ברוך הוא.
 5 (ד) וממשיך במאמר³¹ לבאר
 6 הענין דקרוב מקום וריחוק
 7 מקום למעלה, שאין הפונה
 8 לקרוב וריחוק במקום גשמי
 9 חס־ושלום, שהרי מדובר בעולמות
 10 ורוחניים פ־אם לקרוב וריחוק
 11 כמעלה ומדרגה, דהינו, מה
 12 שיש לו יתרון מעלה על זה,
 13 דרגה שיש בה יתרון ומעלה לגבי דרגה
 14 אחרת נקרא מעלה, וכמו
 15 בשכל ומדות, שהשכל נקרא
 16 מעלה לגבי המדות לפי שיש
 17 לו יתרון מעלה על המדות
 18 ולכן המידות הן למטה מהשכל. ועל־
 19 פ־יזה על פי האמור לענין ההבדל
 20 בין מעלה ומטה ברוחניות, למרות
 21 שלא שייך שם למעלה ולמטה במקום
 22 גשמי יוכן גם ענין הקרוב
 23 וריחוק למעלה אף שלא ייתכן שם
 24 מושג של קרוב וריחוק בגשמיות,
 25 כמו בכחות הנפש, שפדי
 26 שיתגלו המדות שבלב בתור
 27 רגש גלוי, בהכרח שאור השכל
 28 יתצמצם ויאיר רק מעט או
 29 יתעלם לגמרי, ולא יאיר כלל,
 30 אכל פאשר אור השכל מאיר
 31 בגלוי, אי אפ־שר שיתגלו
 32 המדות כי כשארם נמצא במצב
 33 שהמוחין מאירים בו ומנהיגים אותו,
 34 אין מקום לרגש שבלב שהוא ב'תנועה'
 35 הפוכה מהמוחין. וענין הצמצום
 36 או התעלמות השכל הוא
 37 ענין הריחוק של השכל מהמידות.
 38 וזהו שמספירת הבינה
 39 ל'זעיר־אנפין' אינו מאיר אור
 40 האין סוף רק דרך חלון, והינו,
 41 כמו אור השמש שמאיר
 42 בבית על־ידי חלון, שאף
 43 שזהו אותו האור ממש שמאיר

בחון, מפל־מקום נתצמצם ונמדד האור לפי מדת החלון,
 ואם החלון גדול נכנס בו אור רב ואם החלון קטן נכנס בו אור מועט והינו
 שפאשר בונים בית, עושים בו חלון במדה המתאימה
 לכמות האור שרוצים להכניס לתוך הבית, [וכמו כן צריך
 להיות ענין הצמצום של כוחות
 הנפש כדי שיומשך ויתגלה
 השכל מבחינה שלמעלה
 מהשכל, שעל־ידי־זה על ידי
 הצמצום יהיה גלוי אור השכל
 לפי ערך הגבולת פלי השכל,
 במידה שהשכל מסוגל להכיל ולקלוט
 ולא למעלה מהגבולת פלי
 השכל, כפי שמצינו ברבי
 עקיבא שפאשר שמע סודות
 נפלאים ב'שיר השירים' זלגו
 עיניו דמעוות³², וידוע³³
 שהדמעוות הן ממותרי מוחין
 כו', והינו מצד עוצם מעלת
 הגלוי שהיה פלי מעלה
 מהגבולת פלי השכל כמבואר
 ב'תורה אור' (פרשת וישלח): "...
 בכייה היא מפני שמחה או מרירות,
 שעל־ידי כיוון במוח דוחה המותרות
 בליחות הדמעוות. ועל־ידי שמחה הוא
 כמו שכתוב בזהר שיר השירים גבי
 רבי עקיבא שזלגו עיניו כו'. והיינו לפי
 שהשמחה הוא התפשטות החיות כמו
 שכתוב ושמועה טובה תדשן עצם....
 והנה כשיש כלי למטה לקבל השמחה
 אז היא מתפשטת ונותנת מוחין
 חדשים. וכן על ידי זה מתפשט רוח
 החיים לדשן עצם כנ"ל, אבל כשהכלי
 שלמטה קטן מהכיל, אזי מתקבץ במוח
 ודוחה המותרות בליחות הדמעוות....
 ואחר־כך פאשר צריך לגלות
 את השכל בדיבור, אזי צריך
 להיות גם העלם המדות, ויש
 להעלים ולהסתיר את הרגש הגלוי
 וכמו שאנו רואים שפאשר

(30 עם דא"ח נו, א. 31) ע' שמח. (32) ראה מהנ"ע בוח"א צח, ב. ט"ז או"ח סרפ"ח סק"ב בשם ז"ח. לקו"ת תצא לו, ג. לז, ד. 33) ראה תו"א וישלח כו, א.

ש"פ חקת, אדר"ח תמוז, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הָאָדָם הוּא בְּהַתְּפַעְלוֹת הַמַּדּוֹת, אָזִי אֵינִי יָכוֹל
2 לְדַבֵּר דְּבָרֵי שְׂכָל בְּצוּרָה מְיוּשְׁבֶת וְרוּגוּעָה, וְאִם מְדַבֵּר בְּעַת
3 הַתְּפַעְלוֹת הַמַּדּוֹת, אָזִי יִהְיֶה הַדִּיבּוּר בְּאוֹתִיּוֹת בְּלִמִּי
4 מְסוּדָרוֹת, בְּצוּרָה לֹא רֹגוּעָה וְלֹא כְרוּחָה וּבְכַדֵּי שְׂיֵהִיָּה הַדִּיבּוּר
5 מְסוּדָר וּמְכוּוֵן בְּהַתָּאם לְתוֹכָן
6 שֶׁהָאָדָם מְעוּנִין לְהַבִּיעַ, בְּהִכְרַח
7 שְׂיֵהִיָּה צְמֻצוּם בְּמַדּוֹת שְׂכָל
8 יֵאִירוּ בְּתוֹקָף. וְזֶהוּ שְׂמִזְעִיר-
9 אֲנַפְיָן לְמַלְכוּת אֵינִי מֵאִיר
10 רַק דֶּרֶךְ נֶגֶב בְּאוֹפֵן שֶׁרַק מַעֵט מִן
11 הָאוֹר חוֹרֵד וְנִמְשָׁךְ, וְעֵיקַר הָאוֹר
12 שְׁבִמִידוֹת נִעְלָם.
13 ה) אָמְנָם עַל-פִּיזָה לְפִי הָאִמּוֹר
14 שְׁבִדִּיבּוּר מֵאִיר רַק אוֹר מוֹעֵט מִמֶּה
15 שֶׁהָאִיר בְּשִׁכְל וּבְמִידוֹת צָרִיף
16 לְהִבִּין מֵה שְׂכָתוֹב קְרוֹב הַוְיָ
17 לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר
18 יִקְרְאוּהוּ בְּאַמְת, וְאֵין אָמֵת אֲלֵא תוֹרָה, שְׂעַל-יְדֵי
19 אֲלֵא תוֹרָה, וְנִתְבָּאָר לְעִיל בְּאִרְיִכוֹת
20 שֶׁהַכּוֹנֵה הִיא שְׂעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
21 נִעֲשֶׂה עֲנֵן הַקְּרוֹב,
22 דְּלִכְאוּרָה, הִרִי עֲנֵן הַתּוֹרָה
23 הוּא בְּדִיבּוּר דּוֹקָא, וְנִתְבָּאָר
24 לְעִיל שְׂהַמְשַׁכַּת הַשְּׂכָל
25 בְּדִיבּוּר הִיא בְּכַחֲשֵׁת רִיחּוּק
26 וְלִכְאוּרָה זֶה סְתוּרָה לְמַבּוּאָר כֵּאֵן
27 שֶׁאֲדַרְבֵּה הַקְּרִיָּאָה וְהַלִּימּוֹד בְּתוֹרָה הִיא
28 הַגּוֹרֵמֵת אֵת הַקְּרוֹב הַגּוֹדֵל!
29 אֵךְ הָעֲנֵן הוּא, שְׂיֵשׁ ב'ִ
30 אוֹפְנֵי דְבוּר. אוֹפֵן הָא' הוּא,
31 שְׂהַדְּבוּר נִמְשָׁךְ מֵהַשְּׂכָל
32 בְּאוֹפֵן שֶׁל הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת מְסוּדָר
33 וְהוֹדְרָתִית מְמַדְרָגָה לְמַדְרָגָה,
34 וְכִמּוּ בְּאֲשֶׁר עָלָה בְּרִצּוֹנוֹ
35 וְשְׂכָלוֹ שֶׁל הָאָדָם לְעֵשׂוֹת אֵיזָה
36 מַעֲשֵׂה שֶׁל חֶסֶד, צָרִיף תַּחֲלִילָה
37 לִירֵד הַרְצוֹן לְמַחְשָׁבָה לְחֵשׁוֹב
38 אֵיף לְעֵשׂוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן הַרְצוֹן
39 עוֹבֵר יִירֵדָה נּוֹסֶפֶת מִמַּחְשָׁבָה
40 לְמַדּוֹת, רַגֵּשׁ, וְאַחֲרֵי-כֵן מְמַדּוֹת
41 לְדְבוּר, שְׂמַדְבֵּר בְּעֲנֵן חֶסֶד,
42 אוֹ כִּמּוּ הַמְּלָךְ שְׂמַצְוָה
43 לְעֵשׂוֹת חֶסֶד וְהַצִּיּוּי בֵּא לְיָדִי
44 בִּיטוּי וְגִלּוּי בְּדִיבּוּר.

1 וְאוֹפֵן הַב' שֶׁל הַתְּגַלּוֹת כּוֹחוֹת פְּנִימִיִּים בְּנִפְשׁ עַל יְדֵי הַדִּיבּוּר הוּא,
2 כְּשֶׁלּוֹמֵד דְּבַר שְׂכָל רְעִיּוֹן שְׂכָלִי בְּדְבוּר, שְׂאָז אֵין הַשְּׂכָל יוֹרֵד
3 בְּכַחֲשֵׁת הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת, בְּלִימּוֹד בְּדִיבּוּר הַרְצוֹן וְהַשְּׂכָל לֹא עוֹבֵרִים אֵת כָּל
4 תְּהִלָּתֵךְ הִירִידָה הָאִמּוֹר אֲלֵא הַדְּבוּר מְקַבֵּל מִן הַשְּׂכָל מִיָּד יִשִּׁירוֹת
5 בְּלִי הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת שֶׁל יִירֵדָה מְשֻׁלָּב
6 לְשֻׁלָּב, וּבְפִרְט בְּאֲשֶׁר עוֹסֵק
7 בְּלִימּוֹד בְּעֲנֵן שְׂכָלִי שְׂמוֹפְשֻׁט
8 וּמוֹבְדָל מִעֲנֵן הַמַּדּוֹת (אֶהְבָּה
9 וְיִרְאָה) וְאֵינִי שְׂיָף אֲלֵיהֶם
10 כְּלָל, נוֹשֵׂא אֵין לוֹ לְגַבּוּי כָּל זִיקָה
11 רַגִּשִׁית וְכִמּוּ לִימּוֹד חֶמְכֵּת
12 הַתְּכוּנָה בְּהִלְכוּת קִידוּשׁ
13 הַחֲדָשׁ, לִימּוֹד שֶׁל רְעִיּוֹנוֹת אֵין
14 לָהֶם מְשֻׁמְעוֹת מְכַחֲשֵׁת הַרְגֵּשׁ הָאִישִׁי
15 שֶׁל הָאָדָם וְהַלִּימּוֹד הוּא שְׂכָלִי בְּלִבְךָ
16 הִנֵּה בְּאֲשֶׁר שְׂכָל זֶה בָּא
17 בְּדְבוּר, אָזִי מְקַבֵּל הַדְּבוּר
18 מֵהַשְּׂכָל עֲצֻמוֹ, שְׂלֵא עַל-יְדֵי
19 הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת הַמַּדּוֹת וּבְכַחֲשֵׁת כּוֹחַ
20 הַמַּעֲבֵר מְשֻׁכֵּל לְדִיבּוּר לֹא כְרוּךְ בִּירִידָה
21 אֲלֵא זֶה הָאָרֶז וְהַשְּׁפַעָה "בְּקִירוֹב
22 מְקוֹם".
23 וְלִהְעִיר, שְׂגָם בְּאֲשֶׁר עוֹסֵק
24 בְּעֲנֵן שְׂכָלִי הַמּוֹפְשֻׁט
25 וּמוֹבְדָל מִעֲנֵן הַמַּדּוֹת וְאִמְנָם
26 אֵין לוֹ כָּל זִיקָה רַגִּשִׁית לְעֵנֵן, צָרִיף
27 לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ עֲנֵן שֶׁל הַטְּיָה
28 נְטִיָּה נִפְשִׁית לְשְׂכָל רְעִיּוֹן זֶה.
29 הִינּוּ, שְׂיֵהִיָּה לוֹ רְצוֹן וְאַהְבָּה
30 לְשְׂכָל זֶה, וְכִמְאָמֵר חֲכָמֵינוּ ז"ל
31 לְגַבִּי הַצִּלַּחָה בְּלִימּוֹד הַתּוֹרָה: לְעוֹלָם
32 יִלְמַד אָדָם בְּמְקוֹם שְׂלִבּוֹ
33 חֲפִצִּי³⁴, וְכִךְ יִצְלִיחַ יוֹתֵר, אֲבָל כָּל
34 זֶה כָּל הַצּוֹרֵךְ שֶׁל הַרְצוֹן וְהָאֶהְבָּה
35 לְשֻׁכֵּל שְׂבוּ עוֹסְקִים הוּא קוֹדֵם
36 הַלִּימּוֹד, וְאֵילוֹ בְּשַׁעֲת
37 הַלִּימּוֹד עֲצֻמוֹ אֵינִי שְׂיָף
38 לְעֲנֵן הַמַּדּוֹת אֲלֵא הַלִּימּוֹד הוּא
39 בְּמִנּוֹתֵךְ מִהַרְגֵּשׁ.

1 אָזִי אֵינִי יָכוֹל לְדַבֵּר דְּבָרֵי שְׂכָל, וְאִם מְדַבֵּר בְּעַת
2 הַתְּפַעְלוֹת הַמַּדּוֹת, אָזִי יִהְיֶה הַדִּיבּוּר בְּאוֹתִיּוֹת
3 בְּלִמִּי מְסוּדָרוֹת, וּבְכַדֵּי שְׂיֵהִיָּה הַדִּיבּוּר מְסוּדָר
4 וּמְכוּוֵן, בְּהִכְרַח שְׂיֵהִיָּה צְמֻצוּם בְּמַדּוֹת שְׂכָל
5 יֵאִירוּ בְּתוֹקָף. וְזֶהוּ שְׂמִזְעִיר-אֲנַפְיָן לְמַלְכוּת
6 אֵינִי מֵאִיר רַק דֶּרֶךְ נֶגֶב.
7 ה) אָמְנָם עַל-פִּיזָה צָרִיף לְהִבִּין מֵה שְׂכָתוֹב
8 קְרוֹב הַוְיָ לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר
9 יִקְרְאוּהוּ בְּאַמְת, וְאֵין אָמֵת אֲלֵא תוֹרָה, שְׂעַל-יְדֵי
10 הַתּוֹרָה נִעֲשֶׂה עֲנֵן הַקְּרוֹב, דְּלִכְאוּרָה, הִרִי עֲנֵן
11 הַתּוֹרָה הוּא בְּדִיבּוּר דּוֹקָא, וְנִתְבָּאָר לְעִיל
12 שְׂהַמְשַׁכַּת הַשְּׂכָל בְּדִיבּוּר הִיא בְּכַחֲשֵׁת רִיחּוּק.
13 אֵךְ הָעֲנֵן הוּא, שְׂיֵשׁ ב'ִ אוֹפְנֵי דְבוּר. אוֹפֵן הָא'
14 הוּא, שְׂהַדְּבוּר נִמְשָׁךְ מֵהַשְּׂכָל בְּאוֹפֵן שֶׁל
15 הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת מְמַדְרָגָה לְמַדְרָגָה, וְכִמּוּ בְּאֲשֶׁר עָלָה
16 בְּרִצּוֹנוֹ וְשְׂכָלוֹ לְעֵשׂוֹת אֵיזָה חֶסֶד, צָרִיף תַּחֲלִילָה
17 לִירֵד לְמַחְשָׁבָה לְחֵשׁוֹב אֵיף לְעֵשׂוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן
18 מִמַּחְשָׁבָה לְמַדּוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן מְמַדּוֹת לְדְבוּר,
19 שְׂמַדְבֵּר בְּעֲנֵן חֶסֶד, אוֹ כִּמּוּ הַמְּלָךְ שְׂמַצְוָה
20 לְעֵשׂוֹת חֶסֶד. וְאוֹפֵן הַב' הוּא, כְּשֶׁלּוֹמֵד דְּבַר
21 שְׂכָל בְּדְבוּר, שְׂאָז אֵין הַשְּׂכָל יוֹרֵד בְּכַחֲשֵׁת
22 הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת, אֲלֵא הַדְּבוּר מְקַבֵּל מִן הַשְּׂכָל מִיָּד
23 בְּלִי הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת, וּבְפִרְט בְּאֲשֶׁר עוֹסֵק בְּעֲנֵן שְׂכָלִי
24 שְׂכָלִי שְׂמוֹפְשֻׁט וּמוֹבְדָל מִעֲנֵן הַמַּדּוֹת (אֶהְבָּה
25 וְיִרְאָה) וְאֵינִי שְׂיָף אֲלֵיהֶם כְּלָל, וְכִמּוּ לִימּוֹד
26 חֶמְכֵּת הַתְּכוּנָה בְּהִלְכוּת קִידוּשׁ הַחֲדָשׁ, הִנֵּה
27 בְּאֲשֶׁר שְׂכָל זֶה בָּא בְּדְבוּר, אָזִי מְקַבֵּל הַדְּבוּר
28 מֵהַשְּׂכָל עֲצֻמוֹ, שְׂלֵא עַל-יְדֵי הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת
29 הַמַּדּוֹת. וְלִהְעִיר, שְׂגָם בְּאֲשֶׁר עוֹסֵק בְּעֲנֵן שְׂכָלִי
30 הַמּוֹפְשֻׁט וּמוֹבְדָל מִעֲנֵן הַמַּדּוֹת, צָרִיף לְהִיּוֹת
31 אֲצִלוֹ עֲנֵן שֶׁל הַטְּיָה לְשְׂכָל זֶה. הִינּוּ, שְׂיֵהִיָּה לוֹ רְצוֹן וְאַהְבָּה לְשְׂכָל זֶה,
32 וְכִמְאָמֵר: לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם בְּמְקוֹם שְׂלִבּוֹ חֲפִצִּי³⁴, אֲבָל כָּל זֶה הוּא קוֹדֵם
33 הַלִּימּוֹד, וְאֵילוֹ בְּשַׁעֲת הַלִּימּוֹד עֲצֻמוֹ אֵינִי שְׂיָף לְעֲנֵן הַמַּדּוֹת. וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ועל-דרך-זו בנוגע לכללות הענין דלימוד התורה שצריך
 2 להיות לאחרי הקדמת והכנה של האהבה ויראה³⁵, שענין
 3 האהבה ויראה הוא לפני הלימוד, אבל בשעת הלימוד
 4 עצמו אינו שוף לענין המדות, אלא האדם מרוכז במוחין ונאז
 5 מקבל הדבור מהשכל עצמו,
 6 שלא על-ידי המדות והשכל
 7 כלל לא יורד להתלבש במידות. ועל-
 8 פי-זה מוכן שגם על-ידי
 9 דבור התורה נעשה ענין
 10 הקרוב, כיון שהדבור מקבל
 11 מהשכל עצמו, שלא על-ידי
 12 השתלשלות המדות וללא ירידה
 13 למידות שעלולה לגרום ריחוק.
 14 (ו) ויש להוסיף, שבכמה
 15 מקומות בתורת החסידות מבואר
 16 שענין הקרוב של האדם לאלוקות
 17 נעשה (לא רק על-ידי
 18 התורה, אלא) גם על-ידי
 19 קיום המצוות, שזהו מה
 20 שאומרים בניסח ברפת
 21 המצוות אשר קדשנו במצותיו
 22 וצונו, לפי שהמצוות נמשכות
 23 מבחינת הרצון, שבו מאיר האור
 24 אין סוף עצמו ולכן נעשה על-
 25 דין הענין דקרוב הו' גו'.
 26 ועוד זאת, סיבה נוספת לכך שגם
 27 המצוות מביאות ל'קרוב ה'' היא
 28 שהמצוות נתלבשו בדברים
 29 גשמיים, ומקיימים מצוות עם
 30 חפצים גשמיים כמו ציצית, תפילין,
 31 אתרוג וכד' ששרשם של הדברים
 32 (ז) ועל-פי-זה יוכן גם מה שכתוב והיה מדי
 33 חודש בחדשו גו' יבוא כל
 34 בשר להשתחות לפני, דהנה ידוע³⁶
 35 שבארש-חודש מאירים המוחין בבחינת
 36 המלכות (דבור) שלא על-ידי זעיר-אנפין, והינו
 37 שגלוי המוחין הוא בבחינת לבא
 38 וילעתי-לבא, וילעתי-לבא
 39 יבוא כל בשר להשתחות
 40 לפני, להתבטל את הפנימיות של
 41 האלקות בבחינת קרוב.
 42 וזהו גם הטעם הפנימי על מה
 43 שילעתי-לבא לא תהיה
 44 הגבלת הזמן והמקום, כנ"ל
 45 מדברי המדרש שהעבים
 46 הענינים יביאו אותם את הבאים
 47 להשתחות לפני ה' בבית המקדש

(35) ראה תניא פל"ט (נג, ב). קונטרס עין החיים פי"א-יב. המשך תער"ב ח"א ע' שנת. (36) סידור (עם דא"ח) שער הר"ח ריג, ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 מסוף העולם לירושלים, בין שהמשכה בעולם על-ידי והמקום, ואילו ענין העליה לרגל הוא רק שלש פעמים
- 2 ספירת המלכות תהיה (לא)
- 3 כמו שהיא עתה, כאשר 1 מסוף העולם לירושלים, בין שהמשכה קרוב, ולכן יהיה העולם
- 4 רגליה יורדות לבחינה שהיא היפך 2 בעולם על-ידי ספירת המלכות תהיה (לא כמו
- 5 החיים גו'³⁷, למקום שאין בו גילוי 3 שהיא עתה, כאשר רגליה יורדות גו'³⁷, בבחינת
- 6 אלוקות כלל בבחינת ריחוק, 4 ריחוק, שמצד זה יש הגבלת הזמן והמקום, ואילו ענין העליה לרגל הוא רק
- 7 שמצד זה מפני ההעלם על 5 שלש פעמים בשנה, אלא בבחינת קרוב, ולכן יהיה העולם כולו בבחינת
- 8 האלוקות יש הגבלת הזמן 6 קרוב³⁸ לאלוקות.

(37 משלי ה, ה. וראה אוה"ת נ"ך ח"א עה"פ (ע' תקסד ואילך). (38 חסר הסיום (המור"ל).

אגרות קודש

ב"ה, כ"ג סיון, תשי"ח

ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מטי' בסיון, ובעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ זי"ע כאו"א להמצטרך לו מתאים לתוכן כתבו.

ובמ"ש אודות מצב פרנסתו הדחוק והאפשרית שישע בשליחות ממחלקה דתית, לאיזה זמן לחו"ל, שכנראה ממכתבו המשכורת בעד זה מספיקה לא רק להוצאה ופרנסה בהווה, אלא ששאר כסף לסילוק החובות שמקודם.

הנה כפי הנשמע הנוסעים בשליחות כהנ"ל יש ביכולתם להתנהג בענינים הרחנים מתאים למצפונם, וא"כ הוא, וזוגתו תחי' מסכימה לנסיעה כזו, נכון להתענין בדבר, ובפרט שהרי גם פרנסה רוחנית בהענין שיוכל להפיץ היהדות ברוח ישראל סבא במקומות לשם יסע.

במ"ש אודות האכזבה שיש לו כשמתבונן בכתתו בה השקיע מאמצים כ"כ רבים. - הנה כפי הנשמע מהצד, ברור שיש לו כשרונות בשטח החינוך, ולכן אחת משתי אלה, או שאינו מעריך את התוצאות ורואה אותם לא בהתאם המציאות (שהיא טובה יותר מאשר מתארה), או שמנצל את הכשרונות לא באופן המתאים, ועל כזה נאמר ותשועה ברוב יועץ. אבל בכל אופן שצריך לנצל כשרונותיו בהחינוך, והרי גם ההצעה שבסעיף א' כנראה כוונתו לענינים של חינוך במקום לשם יסע...

לפלא שאינו מזכיר בהנוגע לפעולות במסגרת צעירי אגו"ח אף שבטוחני שגם בזה מתעסק, והשי"ת יצליחו וזוגתו תחי' בכל האמור.

ולהודעתו ממצב זוגתו תחי', השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד זחוי"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה לבשו"ט בכהנ"ל.